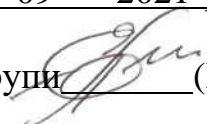

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Одеський державний екологічний університет

ЗАТВЕРД
ЖЕНО

на засіданні групи забезпечення
спеціальності 073 „Менеджмент”

від « 07 » 09 2021 р. протокол
№ 1
Голова групи (Павленко
О.П.)

УЗГОДЖЕНО

Декан факультету комп'ютерних наук,
управління та адміністрування
 (Кузніченко С.Д.)

СИЛЛАБУС

навчальної дисципліни
Економіка і фінанси організації

(назва навчальної дисципліни)

073 «Менеджмент»

(шифр та назва спеціальності)

Менеджмент

(назва освітньої програми)

бакалавр

(рівень вищої освіти)

денна

(форма навчання)

2

(рік навчання)

4

(семестр навчання)

6/180

(кількість кредитів ЄКТС/годин)

іспит

(форма контролю)

Публічного управління та менеджменту природоохоронної діяльності

(кафедра)

Одеса, 2021 р.

Автори: Павленко О.П., завідувач кафедри публічного управління та менеджменту природоохоронної діяльності, д.екон.н., професор
(прізвище, ініціали, посада, науковий ступінь, вчена звання)

Поточна редакція розглянута на засіданні кафедри інформаційних технологій від « 30 » серпня 2021 року, протокол № 1.

Викладачі: лекційні заняття: Павленко О.П., завідувач кафедри публічного управління та менеджменту природоохоронної діяльності, д.екон.н., професор
(вид навчального заняття: прізвище, ініціали, посада, науковий ступінь, вчена звання)

практичні заняття: Юзва І.М., ст. викл. кафедри ПУ та МПД
(вид навчального заняття: прізвище, ініціали, посада, науковий ступінь, вчена звання)

Перелік попередніх редакцій

Прізвища та ініціали авторів	Дата, № протоколу	Дата набуття чинності

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета	Мета вивчення навчальної дисципліни - формування світогляду та сукупності знань і навичок використання наукового інструментарію, теорії та практики господарювання, конкретних форм і методів управління, принципів формування й використання виробничого потенціалу; взаємодії всіх видів ресурсів з використанням фундаментальних та спеціальних підходів та методів до підвищення ефективності управління підприємствами на основі аналізу, планування та контролю їх діяльності.
Компетентність	ЗК04 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
Результат навчання	Р04 Демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень
Базові знання	Теоретичні засади економічної діяльності суб'єктів господарювання, зміст та основні принципи планування діяльності підприємства, сутність і чинники формування виробничої потужності підприємства, поняття та класифікацію персоналу підприємства, економічну суть та склад основного і оборотного капіталу підприємства, суть фінансових ресурсів підприємства, суть і принципи кредитування підприємств, економічну суть інвестиційних ресурсів підприємства, поняття і види інноваційної діяльності, поняття витрат виробництва і собівартості продукції, економічний зміст ціни, показники, які характеризують результати діяльності підприємства, суть економічної ефективності діяльності підприємства, показники фінансово-майнового стану підприємства, поняття економічного зростання та розвитку, суть конкурентоспроможності продукції, поняття економічної безпеки підприємства.
Базові вміння	Працювати в команді, делегувати повноваження, розподіляти роботу і вести полеміку, визначати виробничу потужність підприємства, аналізувати структуру персоналу підприємства, розрізняти прямі та обернені показники продуктивності праці, розуміти поняття і види нематеріальних ресурсів, аналізувати структуру основного та оборотного капіталу підприємства, працювати в команді, делегувати повноваження, розподіляти роботу і вести полеміку, здійснювати оцінку економічної ефективності виробничих інвестицій, здійснювати оцінку ефективності технічних та організаційних нововведень, визначати собівартість продукції підприємства, розуміти різницю між повною та виробничою собівартістю, розробляти цінову стратегію підприємства, розрізняти показники результату та економічної ефективності діяльності підприємства, систематизувати показники ефективності діяльності підприємства, аналізувати економічний стан підприємства, систематизувати зазначені показники, аналізувати показники фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності підприємства, аналізувати концепції та сучасні моделі розвитку підприємств, систематизувати показники якості продукції, аналізувати зазначені показники відповідно до видів продукції, здійснювати оцінку економічної безпеки підприємства.
Базові навички	Систематизації основних напрямків господарсько-фінансової діяльності підприємства, аналізу головних та альтернативних стратегій підприємства, аналізу основних методик визначення виробничої потужності підприємства, застосовування знання теми при розв'язуванні ситуаційних завдань щодо нарахування оплати праці персоналу підприємства, аналізу власного та позикового капіталу підприємства, розуміння місце фінансових ресурсів у господарській діяльності підприємства, розуміти умови отримання та погашення банківського кредиту, аналізу структури інвестицій в основний капітал, аналізу основні напрямки науково-технічного прогресу, аналізу витрати виробництва, застосовування знання та вміння при проведенні розрахунків в запропонованих задачах, використання методів калькулювання собівартості продукції при її обчисленні, розуміння принципів ціноутворення на продукцію,

	застосування знань та вмінь при проведенні розрахунків в запропонованих задачах, розуміння важливості даних показників при оцінці фінансово-господарського стану підприємства, застосовувати знань та вмінь при проведенні розрахунків в запропонованих задачах, розуміння необхідності, принципів та точності проведених розрахунків при аналізі економічного стану підприємства, розуміння необхідності реструктуризації підприємства, застосування методи оцінки економічної безпеки підприємства, розуміння значення та важливість служби безпеки підприємства.
Пов'язані ссиллабуси	немає
Попередня дисципліна	Економічна теорія»
Наступна дисципліна	«Облік та аудит»
Кількість годин	лекції: 30 год. практичні заняття: 30 год. курсний проект + самостійна робота студентів: 120 год,

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Лекційні модулі

Код	Назва модуля та тем	Кількість годин	
		аудиторні	СРС
ЗМ-Л1	Економічні основи діяльності підприємства.		
	Тема 1 Підприємство в ринковій економіці	1	1
	Тема 2 Планування діяльності підприємства	1	1
	Тема 3 Виробнича потужність підприємства	2	2
	Тема 4 Персонал підприємства	2	2
	Тема 5 Майнові ресурси (активи підприємства)	4	4
	Тема 6 Фінансові ресурси підприємства	2	2
	Тема 7 Кредитування підприємств	1	1
	Тема 8 Інвестиційні ресурси	1	1
	Тема 9 Інноваційна діяльність	1	1
	Тестова контрольна робота (ТКР1)		5
ЗМ-Л2	Передумови конкурентоспроможного підприємства		
	Тема 10 Витрати підприємства та собівартість продукції	2	2
	Тема 11 Ціноутворення на продукцію	2	2
	Тема 12 Фінансово-економічні результати діяльності підприємства	2	2
	Тема 13 Економічна ефективність діяльності підприємства	2	2
	Тема 14 Фінансово- майновий стан підприємства та методи його оцінки	2	2
	Тема 15 Сучасні теорії та моделі розвитку підприємства	2	2
	Тема 16 Конкурентоспроможність продукції та підприємства	2	2
	Тема 17 Економічна безпека підприємства	1	1
		Тестова контрольна робота (ТКР2)	
	Підготовка до іспиту		20
	Разом:	30	60

Консультації: Павленко Олена Пантеліївна, середа, 14³⁰-16⁰⁰, ауд. 311 (НЛК № 2).

2.2. Практичні модулі

Код	Назва модуля та тем	Кількість годин	
		аудиторні	СРС
ЗМ-П1	Економічні основи діяльності підприємства.		
	Тема 1 Підприємство в ринковій економіці	1	1
	Тема 2 Планування діяльності підприємства	1	1
	Тема 3 Виробнича потужність підприємства	2	1
	Тема 4 Персонал підприємства	2	2
	Тема 5 Майнові ресурси (активи підприємства)	4	2
	Тема 6 Фінансові ресурси підприємства	2	2
	Тема 7 Кредитування підприємств	1	1
	Тема 8 Інвестиційні ресурси	1	1
	Тема 9 Інноваційна діяльність	1	1
	Тестова контрольна робота (МКР1)		3
ЗМ-П2	Передумови конкурентоспроможного підприємства		
	Тема 10 Витрати підприємства та собівартість продукції	2	2
	Тема 11 Ціноутворення на продукцію	2	2
	Тема 12 Фінансово-економічні результати діяльності підприємства	2	2
	Тема 13 Економічна ефективність діяльності підприємства	2	1
	Тема 14 Фінансово- майновий стан підприємства та методи його оцінки	2	2
	Тема 15 Сучасні теорії та моделі розвитку підприємства	2	1
	Тема 16 Конкурентоспроможність продукції та підприємства	2	1
	Тема 17 Економічна безпека підприємства	1	1
	Тестова контрольна робота (МКР2)		3
ЗМ-І3	Курсовий проєкт (КП)		30
	Разом:	30	60

Консультації: Юзва Ірина Михайлівна, середа, 14³⁰-16⁰⁰, ауд. 314 НЛК № 2.

2.3. Самостійна робота студента та контрольні заходи

Код модуля	Завдання на СРС та контрольні заходи	Кількість годин	Строк проведення
ЗМ-Л1	• Підготовка до лекційних занять	16	1-7
	• Тестова контрольна робота (ТКР1) (<i>“обов’язковий”</i>)	5	7
ЗМ-Л2	• Підготовка до лекційних занять	14	8-13
	• Тестова контрольна робота (ТКР2) (<i>“обов’язковий”</i>)	5	13
ЗМ-П1	• Підготовка до практичних занять (УО)	12	2-8
	• Модульна контрольна робота (МКР1) (<i>“обов’язковий”</i>)	3	8
ЗМ-П2	• Підготовка до практичних занять (УО)	12	8-14
	• Модульна контрольна робота (МКР2) (<i>“обов’язковий”</i>)	3	14
ЗМ-І3	• Курсовий проєкт (КП) (<i>“обов’язковий”</i>)	30	12
	Підготовка до іспиту	20	16
	Разом:	120	

Методика проведення та оцінювання контрольних заходів.

Загальна сума балів, яку одержують студенти за всіма змістовними модулями дисципліни «Економіка і фінанси організації», становить **100 балів** (теоретична частина – **40 балів**, практична частина – **60 балів**, в тому числі курсовий проект – **20 балів**), вона формує інтегральну оцінку поточного контролю студентів з цієї навчальної дисципліни та є підставою до допуску до іспиту.

На оцінку двох теоретичних модулів ЗМ-Л1, ЗМ-Л2, двох практичних – ЗМ-П1, ЗМ-П2 та курсового проекту ЗМ-ІЗ відводиться 100 балів. По 20 балів на кожен теоретичний модуль, по 20 балів – на кожний практичний модуль та 20 балів – на курсовий проект.

1. Методика проведення та оцінювання контрольних заходів ЗМ-Л1, ЗМ-Л2.

Таблиця 1 - Максимальна кількість балів по лекційним модулям

ЗМ	Максимальна кількість балів
ЗМ-Л1	20
ЗМ-Л2	20
УСЬОГО:	40

2. Методика проведення та оцінювання контрольних заходів ЗМ-П1, ЗМ-П2, ЗМ-ІЗ.

До заходів поточного модульного контролю виконання практичної частини дисципліни «Економіка і фінанси організації» модульна контрольна робота (МКР1, МКР2) та курсовий проект (КП).

Методика проведення та оцінювання контрольних заходів ЗМ-П1, ЗМ-П2 полягає в оцінюванні активності студента на практичних заняттях, правильності виконання завдань і повноті відповідей на запитання. На виконання модульних коробіт (МКР1, МКР2) відводиться по 20 балів, на захист курсового проекту - 20 балів.

Максимальна кількість балів, яку може одержати студент при виконанні програми модулю практичних занять протягом навчального семестру становить 60 балів (табл.2).

Таблиця 2 - Максимальна кількість балів по практичним модулям

№ ЗМ	Максимальна кількість балів
ЗМ-П1	20
ЗМ-П2	20
ЗМ-ІЗ	20
УСЬОГО:	60

3. Поточний контроль роботи студента у вигляді отриманих балів заноситься в інтегральну відомість з навчальної дисципліни і сума балів, яку отримав студент за всіма змістовними модулями формують кількісну оцінку.

4. Студент вважається допущеним до іспиту, якщо він виконав усі практичні завдання та захистив курсовий проект, передбачені силлабусом дисципліни, і набрав суму балів за практичну частину дисципліни не менше 36 балів.

5. Екзаменаційна робота складається з 30 тестових завдань закритого типу за всіма темами дисципліни. Максимальна кількість балів за виконання екзаменаційної роботи дорівнює 30 балам, кожне завдання в роботі оцінюється в 1 бал. Загальна оцінка підраховується за вірними відповідями.

Підсумкова оцінка з дисципліни є усередненою між кількісною оцінкою поточних контролюючих заходів та кількісною оцінкою семестрового контролюючого заходу (іспиту).

3. РЕКОМЕНДАЦІ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

3.1. Під час опанування лекційними модулями ЗМ-Л1 та ЗМ-Л2 здобувачі мають ретельно ознайомитися з навчальним посібником [1]. Особливу увагу потрібно приділяти запитанням для самоперевірки і проходженню тестів, наведених в [2, 3].

3.2. Опанування практичними модулями ЗМ-П1 та ЗМ-П2 передбачає виконання практичних робіт, наведених у методичних вказівках [2].

3.3. Повчання з підготовки курсового проекту

Метою виконання курсового проекту є підтвердження здатності студента систематично й результативно засвоювати матеріал для:

- синтезу та розвитку знань про сутність та особливості організації діяльності підприємства;
- набуття навичок планування господарської та фінансової діяльності підприємства, здійснення фінансового аналізу результатів господарської діяльності та обґрунтування доцільності зводів, спрямованих на підвищення ефективності діяльності підприємства.

Курсовий проект студент виконує самостійно, періодично консультуючись з керівником та враховуючи зауваження. Самостійне дослідження студентом обраного об'єкта (підприємства, організації, установи) дозволить продемонструвати вміння використовувати здобуті теоретичні знання та сформовані практичні навички, необхідні при організації господарської та фінансової діяльності підприємства.

3.3.1 Тематика курсових проектів

Курсовий проект виконується українською мовою згідно з нижченаведеною тематикою або за власною темою, за попереднім узгодженням з керівником, на базі матеріалів діяльності конкретної організації/підприємства/компанії/фірми.

Перелік тем курсового проекту з дисципліни «Економіка і фінанси організації»:

1. Джерела формування фінансових коштів підприємств в умовах ринкової економіки.
2. Аналіз ефективності використання оборотних коштів підприємств.
3. Вдосконалення системи формування фонду оплати праці на підприємстві.
4. Вдосконалення ціноутворення на підприємстві в умовах ринку.
5. Види зовнішньоекономічної діяльності підприємства, їх соціально-економічна ефективність.
6. Виробнича діяльність підприємства та шляхи її удосконалення.
7. Вплив технічного переоснащення на величину виробничої потужності підприємства.
8. Державне регулювання оплати праці: суть і складові механізму та соціально-економічне значення.
9. Джерела і фактори зниження собівартості продукції.
10. Доходи і цінова політика підприємства та шляхи її удосконалення.
11. Доходи підприємства від господарсько-фінансової діяльності: види, характеристика, ефективність.
12. Економічна ефективність використання ресурсного потенціалу підприємства.
13. Економічна ефективність виробництва продукції та шляхи її підвищення на підприємстві.
14. Економічна ефективність інноваційних процесів на підприємстві.
15. Економічний механізм формування і удосконалення фінансових результатів підприємства.
16. Економічні ресурси підприємства та шляхи їх ефективного використання.
17. Економічно-фінансова ефективність покращення використання виробничих потужностей підприємства.

18. Економічно-фінансове значення оборотних засобів та шляхи прискорення їх оборотності.
19. Ефективність модернізації техніки (технології) та її вплив на виробничу потужність підприємств.
20. Ефективність та вдосконалення управління трудовими ресурсами підприємства.
21. Заходи підвищення ефективності використання основних засобів на підприємстві.
22. Зниження собівартості продукції – основний фактор підвищення економічно-фінансової ефективності підприємства.
23. Інноваційна діяльність підприємства та заходи щодо її покращення.
24. Інноваційний процес як засіб ефективного розвитку підприємства.
25. Інтенсифікація виробництва: ефективність та шляхи забезпечення на підприємстві.
26. Конкурентна спроможність продукції: характеристика, оцінка, шляхи забезпечення в підприємстві.
27. Ліквідність майна підприємства та розробка заходів по підвищенню її рівня.
28. Напрямки і організаційні форми задоволення соціальних потреб працівників підприємства.
29. Нематеріальні активи підприємств та їх вплив на господарсько-фінансову діяльність підприємства
30. Організація і удосконалення товарної політики сільськогосподарського підприємства.
31. Організація і удосконалення управління майновими активами підприємства.
32. Основні фонди підприємства та розробка основних напрямів поліпшення їх використання.
33. Особливості створення і використання фінансових ресурсів акціонерного товариства.
34. Оцінка фінансової стійкості підприємства і напрямки її підвищення.
35. Проблеми створення запасів матеріалів та їх регулювання на підприємстві.
36. Проблеми створення і використання резервних виробничих потужностей на підприємстві.
37. Проблеми та перспективи розвитку маркетингової діяльності підприємства та її вплив на господарсько-фінансові результати.
38. Проблеми формування трудових ресурсів підприємства та їх вплив на фінансово-економічну ефективність.
39. Рентабельність господарсько-фінансової діяльності підприємства та шляхи її підвищення.
40. Ресурсний потенціал підприємства та заходи по підвищенню його рівня.
41. Ризики та методи їх оцінки на підприємстві
42. Системи оплати праці та розробка заходів їх удосконалення.
43. Соціальна ефективність нововведень: характеристика, види та оцінка.
44. Соціально-психологічні та економічні фактори впливу на продуктивність праці.
45. Стратегічне планування діяльності підприємства та діагностика реалізації обраної стратегії.
46. Стратегічний розвиток малого підприємництва та шляхи його підвищення.
47. Фінансові причини виникнення і оцінка неплатоспроможності підприємства.
48. Фінансові ресурси підприємства в умовах ринкової економіки.
49. Фінансові ресурси підприємства та джерела їх залучення.
50. Характеристика видів нововведень та їх ефективність на підприємстві.
51. Шляхи економії матеріальних, сировинних і енергетичних ресурсів на підприємстві.
52. Продуктивність праці та шляхи її зростання на підприємстві.
53. Шляхи підвищення рівня конкурентноздатності продукції підприємства.
54. Шляхи підвищення якості і конкурентноздатності продукції на зовнішньому і внутрішньому ринках.
55. Виробничі ресурси та шляхи покращання їх використання на підприємстві.

3.3.2. Загальні вимоги виконання курсового проєкту

Загальні вимоги до оформлення курсового проєкту: українська мова викладення матеріалу, чіткість побудови, логічна послідовність викладу матеріалу відповідно до завдання на курсовий проєкт, перспективність аргументації, стислість і точність визначень, що виключає можливість неоднозначного їх тлумачення, об'єктивність рекомендацій та доказовість висновків.

Терміни виконання курсового проєкту. Програма модулю курсового проєкту складається з написання курсового проєкту на одну з запропонованих тем. Термін виконання курсової роботи – протягом навчального семестру.

Терміни та порядок захисту курсової роботи. Термін захисту курсової роботи – 2 останні тижня 3 навчального семестру.

Курсовий проєкт подається студентом у вигляді друкованого текстового документу, виконаного 14 ppt з титульною сторінкою, на аркушах формату А4 обсягом до 40 сторінок.

Допуск до захисту курсового проєкту надається за умови виконання п. 2.3. Тимчасового положення про заходи щодо недопущення академічного плагіату в ОДЕКУ, а саме після перевірки курсового проєкту на оригінальність і забезпечення 40% частки оригінального тексту у курсовій роботі.

Кількісна оцінка за цей вид роботи визначається з урахуванням *терміну* надання роботи на перевірку (на протязі навчального семестру, перед початком заліково-екзаменаційної сесії), *обсягу* виконання роботи та *глибини* розкриття наданих питань та завдань, а також *оформлення* роботи.

Фактична максимальна сума балів, яку студенти можуть одержати за виконання ІЗ, становить 20 балів за умови своєчасності виконання завдання на дату запланованого контролюючого заходу. Студенти, які пропустили дату контролюючого заходу без поважних причин або одержали незадовільну оцінку, мають право у тижневий термін виконати ІЗ, одержавши при цьому максимальну оцінку в 12 балів, що еквівалентно якійсь оцінці «задовільно». Оцінка за ІЗ виставляється в інтегральну відомість окремим модулем і враховується у практичній частині модульного контролю при виведенні оцінки поточного семестрового контролю.

4. ПИТАННЯ ДО ЗАХОДІВ ПОТОЧНОГО, ПІДСУМКОВОГО ТА СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

4.1. Тестові завдання до модульної контрольної роботи модуля ЗМ-Л1.

Тестові завдання	Джерело
1. В державних підприємствах статут затверджується:	[1, с. 6-18]
2. Статут підприємства – це:	[1, с. 6-18]
3. Угода між трудовим колективом в особі профспілки та адміністрацією або власником, яка щорічно переглядається і регулює їх виробничі, економічні і трудові відносини – це договір:	[1, с. 6-18]
4. Підприємство, засноване на власності окремого громадянина України, з правом найму робочої сили – це:	[1, с. 6-18]
5. Для формування статутного фонду господарських товариств можна використовувати кошти:	[1, с. 6-18]
6. Товариство, що має статутний фонд, поділений на частки, розмір яких визначається установчими документами, а відповідальність за зобов'язаннями товариства учасники несуть усім своїм майном – це:	[1, с. 6-18]
7. Система завдань з виробництва і доставки продукції споживачам відповідно до номенклатури, асортименту, належної якості і в	[1, с. 20-25]

встановлені терміни згідно з договорами поставок – це:	
8. До основних елементів виробничої програми відносять:	[1, с. 20-25]
9. Засіб забезпечення потреб споживачів, що фінансуються за рахунок Державного бюджету, та поновлення державного резерву – це:	[1, с. 20-25]
10. Перелік назв окремих видів продукції – це:	[1, с. 20-25]
11. Різновидність виробів у межах даної номенклатури – це:	[1, с. 20-25]
12. Виробнича програма розробляється в показниках	[1, с. 20-25]
13. Продукція, яка виготовлена в плановому або попередньому періодах, що відповідає стандартам, технічним умовам, упакована і підготовлена до реалізації – це:	[1, с. 20-25]
14. Вся продукція у вартісному виразі, незалежно від ступеня її готовності – це:	[1, с. 20-25]
15. Частина працездатного населення, що за своїми віковими, фізичними, освітніми даними відповідає певній сфері діяльності, – це:	[1, с. 35-43]
16. Сукупність постійних працівників, що отримали необхідну професійну підготовку та (або) мають досвід практичної діяльності – це:	[1, с. 35-43]
17. Працівники, що виконують спеціальні інженерно-технічні, економічні та інші роботи:	[1, с. 35-43]
18. Працівники, що здійснюють підготовку та оформлення документації, облікта контроль, господарське обслуговування:	[1, с. 35-43]
19. Чисельність працівників, що включає всіх постійних, тимчасових і сезонних працівників, котрих прийнято на роботу терміном на один і більше днів – це:	[1, с. 35-43]
20. Ефективність (плодотворність) трудових витрат, здатність конкретної праці створювати за одиницю часу певну кількість матеріальних благ – це:	[1, с. 35-43]
21. Кількість робочого часу, що витрачається на виробництво одиниці продукції – це:	[1, с. 35-43]
22. Основні фонди – це:	[1, с. 46-57]
23. Оборотні фонди – це:	[1, с. 46-57]
24. Вікова структура основних фондів характеризується:	[1, с. 46-57]
25. Оцінка основних фондів, яка характеризує фактичну вартість основних фондів на момент їх введення в дію – це:	[1, с. 46-57]
26. Оцінка основних фондів, яка характеризує реальну їхню вартість і визначається як різниця між балансовою вартістю та сумою зносу перенесеної в процесі виробництва – це:	[1, с. 46-57]
27. Сума, за якою об'єкт основних фондів включається до балансу після вирахування суми накопиченої амортизації називається:	[1, с. 46-57]
28. Втрата засобом праці своїх первісних техніко – експлуатаційних якостей – це вид зносу:	[1, с. 46-57]
29. Амортизація це:	[1, с. 46-57]
30. Норма амортизації це:	[1, с. 46-57]
31. Вартість, яка амортизується визначається різницею між:	[1, с. 46-57]
32. Метод, за яким сума амортизаційних відрахувань визначається діленням вартості, яка амортизується, на очікуваний період часу використання об'єкта основних засобів – це:	[1, с. 46-57]
33. До показників, які характеризують ефективність використання основних фондів відносять:	[1, с. 46-57]
34. Відношенням середньорічної вартості основних фондів до обсягу виробленої продукції визначається:	[1, с. 46-57]
35. Показник, який характеризує інтенсивність вибуття основних	[1, с. 46-57]

фондів називається це:	
36. Оборотні кошти – це:	[1, с. 59-67]
37. Матеріальні ресурси, які вже поступили на підприємство, але ще не піддавались обробці або використанню, які призначені для виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг, обслуговування виробництва і адміністративних потреб – це:	[1, с. 59-67]
38. Продукція, яка перебуває на різних стадіях процесу її виготовлення – це:	[1, с. 59-67]
39. Реальні гроші, які перебувають в касі підприємства, на банківських рахунках в національній чи іноземній валюті, в дорозі, так і у формі грошових документів – це:	[1, с. 59-67]
40. Готову продукцію, грошові кошти та їх еквіваленти відносять до:	[1, с. 59-67]
41. Виробничі запаси, незавершене виробництво, витрати майбутніх періодів відносять до:	[1, с. 59-67]
42. Нормуванню підлягають:	[1, с. 59-67]
43. Показник ефективності використання оборотних коштів, який розраховується шляхом ділення вартості реалізованої продукції за діючими оптовими цінами за певний період на середній залишок оборотних коштів за той самий період це:	[1, с. 59-67]
44. Показник ефективності оборотних коштів, який показує, скільки оборотних коштів припадає на одну грошову одиницю реалізованої продукції за певний період – це:	[1, с. 59-67]
45. Співвідношення кількості днів у розрахунковому періоді і коефіцієнта оборотності за той же період визначається:	[1, с. 59-67]
46. Узагальнюючий вартісний показник, який визначається як співвідношення суми матеріальних витрат до вартості виготовленої продукції це:	[1, с. 59-67]

4.2. Тестові завдання до модульної контрольної роботи модуля ЗМ-Л2.

Тестові завдання	Джерело
1. До складу прямих матеріальних витрат зараховується:	[1, с. 77-82]
2. Витрати підприємства, що виникають у зв'язку з його основною діяльністю, пов'язаною з виробництвом та реалізацією продукції, яка забезпечує основну частку його доходу:	[1, с. 77-82]
3. Адміністративно-господарські витрати відносять до:	[1, с. 77-82]
4. Вартість сировини, матеріалів, напівфабрикатів, палива та енергії, оплата праці відносять до собівартості:	[1, с. 77-82]
5. Витрати на збут, фінансові витрати відносять до собівартості:	[1, с. 77-82]
6. Ціна – це:	[1, с. 85-94]
7. За методом встановлення розрізняють ціни наступних видів:	[1, с. 85-94]
8. Ціна, яка встановлюється виробниками або реалізаторами,	[1, с. 85-94]
9. Ціна, яка складається на конкурентному ринку під впливом попиту і пропозиції – це:	[1, с. 85-94]
10. Метод, при якому ціну	[1, с. 85-94]
11. Сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати – це:	[1, с. 85-94]
12. Частина виручки, що залишається після відшкодування всіх витрат на виробничу й комерційну діяльність підприємства – це:	[1, с. 85-94]
13. Відносний показник ефективності роботи підприємства, який у загальній формі обчислюється як відношення прибутку до витрат – це:	[1, с. 85-94]

14. Показник, який обчислюється відношенням загального (чистого) прибутку підприємства до середньорічної вартості активів – це рентабельність:	[1, с. 85-94]
15. Показник, який обчислюється відношенням загального (чистого) прибутку підприємства до суми власного капіталу – це рентабельність:	[1, с. 85-94]
16. Показник, який обчислюється відношенням загального (чистого) прибутку підприємства до суми акціонерного капіталу – це рентабельність:	[1, с. 85-94]
17. Показник, який обчислюється відношенням прибутку від операційної діяльності підприємства до витрат на виробництво і збут продукції – це рентабельність:	[1, с. 85-94]
18. Ефективність діяльності підприємства це:	[1, с. 96-108]
19. Внутрішня ефективність діяльності підприємства це:	[1, с. 96-108]
20. Резерви поліпшення використання основних і оборотних виробничих фондів, а також резерви ефективнішого використання трудових ресурсів відносять до:	[1, с. 96-108]

4.3. Питання до модуля ЗМ-П1

Варіант № 1

У мехнічному цеху працює 15 верстатів, на яких виробляється набір деталей А, Б, В у кількісному співвідношенні 40%, 35%, 25%. Прогресивна трудомісткість деталі А-1 год, Б – 0,5 год, В – 2,5 год. Фонд часу корисної роботи обладнання – 250 днів. Підприємство працює у 2 зміни. Тривалість зміни – 8 од. Визначити виробничу потужність обладнання в деталь-комплекті та у фізичних виробках.

Варіант № 2

Визначити планову чисельність працюючих на підприємстві на рік за такими даними: базова спискова чисельність робітників у зміну складає 27 осіб. Чисельність інших категорій працюючих (ІТР, службовці, охорони, учнів) становила 3 осіб. Підприємство працює у дві зміни.

Фонд часу роботи одного середньоспискового робітника за рік – 240 днів (визначається за балансом робочого часу середньоспискового робітника, скорегованого на середній коефіцієнт використання норм виробітку по підприємству).

Варіант № 3

Первісна вартість верстата становить 34 тис. грн., Ліквідаційна вартість - 4 тис. грн. Кількість деталей, які обробляються на верстаті за весь термін експлуатації, становить 120000 штук. Термін експлуатації верстата - 5 років. Визначте амортизацію верстата виробничим методом.

Варіант № 4

На основі наведених у таблиці даних визначте показники ефективності використання оборотних коштів за базисний і звітний періоди. Зробіть висновки за отриманими результатами.

Таблиця - Аналіз ефективності використання оборотних коштів

Показники	Базисний період	Звітний період
-----------	-----------------	----------------

1. Виручка від реалізації продукції, тис. грн.	27000	28800
2. Середній залишок оборотних коштів, тис. грн.	9900	10240
3. Кількість днів у періоді	90	90
4. Оборотність, днів	?	?
5. Коефіцієнт обертання, оборотів	?	?
6. Коефіцієнт завантаження	?	?

Варіант № 5

Підприємство придбало новий токарний верстат вартістю 36 тис. грн. Нормативний термін служби верстата 5 років. Норма амортизаційних відрахувань становить 20%. Визначте, яким методом краще скористатися при нарахуванні амортизації - кумулятивним або подвоєного залишку, що знижується, якщо критерієм вибору є максимум амортизації.

4.4. Питання по модуля ЗМ-П2

Варіант № 1

Використовуючи вихідну інформацію, розрахувати собівартість реалізованої продукції та скласти звіт про прибуток за системами калькулювання повних та змінних витрат.

Таблиця - Вихідні дані

Показник	Місяць		
	1	2	3
1. Вироблено, од.	2000	2000	2000
2. Реалізовано, од.	2000	1500	2500
3. Ціна за одиницю, ум. од.	100	100	100
4. Змінні витрати на одиницю:			
- виробнича собівартість	50	50	50
- інші операційні витрати	20	20	20
5. Постійні витрати:			
- виробнича собівартість	16000	16000	16000
- інші операційні витрати	8000	8000	8000

Варіант № 2

На підставі наведених даних розрахувати валовий прибуток у 1 кварталі поточного року. Розрахувати плановий валовий прибуток на 2 квартал, якщо загальний обсяг реалізації та собівартість виробів залишаться неіменною, а структура реалізації та її ціна зміняться. Оцінити, як зміниться рентабельність реалізації у 2 кварталі.

Вироби	Виручка від реалізації	Податок на додану вартість	Собівартість реалізованої продукції	Ціна реалізації 1 кварталу	Ціна реалізації 2 кварталу	Прогнозна структура реалізації 2 кварталу, %
А	25 000	4 166	1 200	25	28	55
В	12 000	2 000	7 000	12	12	20

С	6 600	1 100	3 000	30	30	10
Д	3 600	600	1 000	18	18	15

Варіант № 3

На підставі наведених даних показників визначити валовий прибуток, прибуток від операційної діяльності, прибуток від звичайної діяльності, до оподаткування, чистий прибуток. Ставка податку на прибуток підприємства складає 18%. Оцінити динаміку та структуру цих показників на підприємстві. Розробити пояснювальну записку.

Показники, тис.грн	Початковий рік	Плановий рік
Чистий дохід від реалізації продукції	25 000	30 000
Собівартість реалізованої продукції	15 000	16 000
Інші операційні доходи	800	700
Адміністративні витрати	2 000	2 000
Витрати на збут	4 000	6 000
Інші операційні витрати	300	300
Дохід від участі в капіталі	45	30
Витрати від участі в капіталі	30	20

Варіант № 4

На підставі наведених даних, що наведені у таблиці, розрахувати валовий прибуток, фінансові результати до оподаткування, чистий прибуток. Підприємство отримує доходи лише від операційної діяльності, ставка податку на прибуток 18%.

Показники, тис.грн	Поточний рік
Чистий дохід від реалізації продукції, грн	34 000
Собівартість реалізації продукції	14 000
Витрати на збут	8 000
Адміністративні витрати	6 000

Варіант № 5

Підприємство характеризується такими показниками: виручка від реалізації - 44250 грн.; змінні витрати - 4335 грн.; постійні витрати - 11740 грн. Необхідно розрахувати: 1) поріг рентабельності; 2) валову маржу; 3) операційний важіль; 4) запас фінансової міцності; 5) рентабельність продукції; 6) рентабельність продажів.

4.5. Тестові завдання до іспиту.

Тестові завдання	Джерело
1. В державних підприємствах статут затверджується:	[1, с. 6-18]
2. Статут підприємства – це:	[1, с. 6-18]
3. Угода між трудовим колективом в особі профспілки та адміністрацією або власником, яка щорічно переглядається і регулює їх виробничі, економічні і трудові відносини – це договір:	[1, с. 6-18]
4. Підприємство, засноване на власності окремого громадянина України, з правом найму робочої сили – це:	[1, с. 6-18]
5. Для формування статутного фонду господарських товариств можна використовувати кошти:	[1, с. 6-18]
6. Товариство, що має статутний фонд, поділений на частки, розмір яких визначається установчими документами, а відповідальність за зобов'язаннями товариства учасники несуть усім своїм майном – це:	[1, с. 6-18]

7. До основних елементів виробничої програми відносять:	[1, с. 20-25]
8. Різновидність виробів у межах даної номенклатури – це:	[1, с. 20-25]
9. Виробнича програма розробляється в показниках	[1, с. 20-25]
10. Продукція, яка виготовлена в плановому або попередньому періодах, що відповідає стандартам, технічним умовам, упакована і підготовлена до реалізації – це:	[1, с. 20-25]
11. Вся продукція у вартісному виразі, незалежно від ступеня її готовності – це:	[1, с. 20-25]
12. Частина працездатного населення, що за своїми віковими, фізичними, освітніми даними відповідає певній сфері діяльності, – це:	[1, с. 35-43]
13. Сукупність постійних працівників, що отримали необхідну професійну підготовку та (або) мають досвід практичної діяльності – це:	[1, с. 35-43]
14. Працівники, що виконують спеціальні інженерно-технічні, економічні та інші роботи:	[1, с. 35-43]
15. Працівники, що здійснюють підготовку та оформлення документації, облік та контроль, господарське обслуговування:	[1, с. 35-43]
16. Чисельність працівників, що включає всіх постійних, тимчасових і сезонних працівників, котрих прийнято на роботу терміном на один і більше днів – це:	[1, с. 35-43]
17. Ефективність (плодотворність) трудових витрат, здатність конкретної праці створювати за одиницю часу певну кількість матеріальних благ – це:	[1, с. 35-43]
18. Кількість робочого часу, що витрачається на виробництво одиниці продукції – це:	[1, с. 35-43]
19. Основні фонди – це:	[1, с. 46-57]
20. Оборотні фонди – це:	[1, с. 46-57]
21. Вікова структура основних фондів характеризується:	[1, с. 46-57]
22. Оцінка основних фондів, яка характеризує фактичну вартість основних фондів на момент їх введення в дію – це:	[1, с. 46-57]
23. Оцінка основних фондів, яка характеризує реальну їхню вартість і визначається як різниця між балансовою вартістю та сумою зносу перенесеної в процесі виробництва – це:	[1, с. 46-57]
24. Сума, за якою об'єкт основних фондів включається до балансу після вирахування суми накопиченої амортизації називається:	[1, с. 46-57]
25. Втрата засобом праці своїх первісних техніко – експлуатаційних якостей – це вид зносу:	[1, с. 46-57]
26. Амортизація це:	[1, с. 46-57]
27. Норма амортизації це:	[1, с. 46-57]
28. Вартість, яка амортизується визначається різницею між:	[1, с. 46-57]
29. Метод, за яким сума амортизаційних відрахувань визначається діленням вартості, яка амортизується, на очікуваний період часу використання об'єкта основних засобів – це:	[1, с. 46-57]
30. До показників, які характеризують ефективність використання основних фондів відносять:	[1, с. 46-57]
31. Відношенням середньорічної вартості основних фондів до обсягу виробленої продукції визначається:	[1, с. 46-57]
32. Показник, який характеризує інтенсивність вибуття основних фондів називається це:	[1, с. 46-57]
33. Оборотні кошти – це:	[1, с. 59-67]
34. Матеріальні ресурси, які вже поступили на підприємство, але ще не піддавались обробці або використанню, які призначені для	[1, с. 59-67]

виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг, обслуговування виробництва і адміністративних потреб – це:	
35. Виробничі запаси, незавершене виробництво, витрати майбутніх періодів відносять до:	[1, с. 59-67]
36. Нормуванню підлягають:	[1, с. 59-67]
37. Показник ефективності використання оборотних коштів, який розраховується шляхом ділення вартості реалізованої продукції за діючими оптовими цінами за певний період на середній залишкооборотних коштів за той самий період це:	[1, с. 59-67]
38. Показник ефективності оборотних коштів, який показує, скільки оборотних коштів припадає на одну грошову одиницю реалізованої продукції за певний період – це:	[1, с. 59-67]
39. Співвідношенням кількості днів у розрахунковому періоді і коефіцієнта оборотності за той же період визначається:	[1, с. 59-67]
40. Узагальнюючий вартісний показник, який визначається як співвідношення суми матеріальних витрат до вартості виготовленої продукції це:	[1, с. 59-67]
41. До складу прямих матеріальних витрат зараховується:	[1, с. 77-82]
42. Витрати підприємства, що виникають у зв'язку з його основною діяльністю, пов'язаною з виробництвом та реалізацією продукції, яка забезпечує основну частку його доходу:	[1, с. 77-82]
43. Адміністративно-господарські витрати відносять до:	[1, с. 77-82]
44. Вартість сировини, матеріалів, напівфабрикатів, палива та енергії, оплата праці відносять до собівартості:	[1, с. 77-82]
45. Витрати на збут, фінансові витрати відносять до собівартості:	[1, с. 77-82]
46. Ціна – це:	[1, с. 85-94]
47. За методом встановлення розрізняють ціни наступних видів:	[1, с. 85-94]
48. Ціна, яка встановлюється виробниками або реалізаторами, які є монополістами і займають найбільший сегмент ринку – це:	[1, с. 85-94]
49. Ціна, яка складається на конкурентному ринку під впливом попиту і пропозиції – це:	[1, с. 85-94]
50. Метод, при якому ціну розраховують додаванням до витрат на виробництво товару і збут певної надбавки – це:	[1, с. 85-94]
51. Сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати – це:	[1, с. 85-94]
52. Частина виручки, що залишається після відшкодування всіх витрат на виробничу й комерційну діяльність підприємства – це:	[1, с. 85-94]
53. Відносний показник ефективності роботи підприємства, який у загальній формі обчислюється як відношення прибутку до витрат – це:	[1, с. 85-94]
54. Показник, який обчислюється відношенням загального (чистого) прибутку підприємства до середньорічної вартості активів – це рентабельність:	[1, с. 85-94]
55. Показник, який обчислюється відношенням загального (чистого) прибутку підприємства до суми власного капіталу – це рентабельність:	[1, с. 85-94]
56. Показник, який обчислюється відношенням загального (чистого) прибутку підприємства до суми акціонерного капіталу – це рентабельність:	[1, с. 85-94]
57. Показник, який обчислюється відношенням прибутку від операційної діяльності підприємства до витрат на виробництво і збут продукції – це рентабельність:	[1, с. 85-94]

58. Ефективність діяльності підприємства це:	[1, с. 96-108]
59. Внутрішня ефективність діяльності підприємства це:	[1, с. 96-108]
60. Резерви поліпшення використання основних і оборотних виробничих фондів, а також резерви ефективнішого використання трудових ресурсів відносять до:	[1, с. 96-108]

4.6. Приклади змістів курсової роботи по деяких темах

Тема

Основні фонди підприємства та поліпшення основних напрямів їх використання

ЗМІСТ

Анотація

Вступ

Розділ 1. Теоритичні аспекти функціонування основних фондів підприємства.

- 1.1. Сутність основних фондів, їх склад і структура.
- 1.2. Методи оцінки, знос і амортизація основних фондів.
- 1.3. Показники ефективності використання основних фондів.

Розділ 2. Аналіз використання основних фондів у підприємстві.

- 2.1. Загальна характеристика підприємства.
- 2.2. Аналіз складу, структури і динаміки основних фондів.
- 2.3. Оцінка ефективності використання основних фондів на підприємстві.

Розділ 3. Напрямки поліпшення використання основних фондів.

- 3.1. Напрями підвищення віддачі створеного виробничого потенціалу.
- 3.2. Удосконалення механізму прийняття управлінських рішень щодо постійного оновлення основних засобів.
- 3.3. Поліпшення системи стимулювання використання основних фондів.

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Тема

Системи оплати праці та розробка заходів їх удосконалення на підприємстві

ЗМІСТ

Анотація

Вступ

Розділ 1. Теоретичні аспекти формування оплати праці.

- 1.1. Заробітна плата, її форми і системи.
- 1.2. Сучасна політика оплати праці.
- 1.3. Методика і розрахунок фонду зарплати підприємства.

Розділ 2. Оцінка системи оплати праці на підприємстві.

- 2.1. Загальна характеристика підприємства.
- 2.2. Оцінка стану економічного розвитку підприємства та ефективності використання ресурсів.
- 2.3. Стан та ефективність оплати праці на підприємстві.

Розділ 3. Удосконалення системи оплати праці на підприємстві.

- 3.1. Резерви підвищення ефективності оплати праці.
- 3.2. Заходи удосконалення механізму оплати праці.
- 3.3. Шляхи покращення мотивації праці.

Висновки**Список використаних джерел****Додатки****Тема**

Стратегічний розвиток малого підприємництва

ЗМІСТ**Анотація****Вступ****Розділ 1.** Теоретичні основи малого підприємництва України

- 1.1. Роль та місце малого підприємництва в економіці держави.
- 1.2. Мале підприємництво: суть, система організації та принципи діяльності.
- 1.3. Створення і формування нового підприємства.

Розділ 2. Становлення та розвиток малого підприємництва Одещини.

- 2.1. Актуальні проблеми розвитку малого підприємництва.
- 2.2. Аналіз діяльності малих підприємств за галузевою ознакою.
- 2.3. Мале підприємництво і його роль у реформуванні економіки регіону.

Розділ 3. Шляхи підвищення стратегічного розвитку малих підприємств Миколаївської області.

- 3.1. Механізм стратегічного розвитку малих підприємств.
- 3.2. Основні напрямки державної підтримки малого підприємництва в області і в країні.
- 3.3. Досвід розвитку малого підприємництва в економіці зарубіжних країн.

Висновки**Список використаних джерел****Додатки**

Здобувач вищої освіти, за погодженням із керівником, може запропонувати свою тему дослідження за умов відповідного обґрунтування доцільності її розробки (відповідно до попередньої власної науково-дослідницької роботи, до місця роботи, можливостей отримання необхідної інформації на об'єкті дослідження). Крім того, курсові роботи можуть виконуватися за тематикою, яку замовлятимуть державні установи, підприємства та підприємницькі структури, що уклали із закладом освіти контракти на навчання здобувачів або договори про співпрацю та співробітництво.

Одночасно із вибором теми здобувач вищої освіти зобов'язаний визначити *об'єкт дослідження*, на матеріалах якого буде виконуватися робота. Це повинно бути підприємство будь-якої форми власності, яке є юридичною особою і має самостійну звітність. Діяльність цього підприємства повинна створювати можливість інформаційного забезпечення дослідження. Об'єктом дослідження можуть бути виробничо-господарська, фінансова діяльність в досліджуваному господарстві, організації будь-якої форми власності, яка є юридичною особою, має самостійну звітність або виробничо-господарська діяльність господарств, організації будь-якої форми власності певного адміністративного району, які є юридичною особою та мають самостійну звітність.

5. ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Основна література

1. Підприємство: економіка і фінанси: навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти за спец. "Менеджмент", "Публічне управління та адміністрування" / О. П. Павленко, А. Л. Розмарина ; Одес. держ. екол. ун-т, [Co-funded by the Erasmus + Programme of the European Union, Erasmus +Intense]. - Одеса : ТЕС, 2019. - 212 с. : рис., табл. - Бібліогр.: с. 206-207. - ISBN 978-617-7711-32-1
2. Збірник методичних вказівок до самостійної роботи з дисципліни «Економіка і фінанси підприємства» для студентів другого курсу денної форми навчання за напрямом 6.030601 «Менеджмент». /Укладачі: к.е.н., доцент Павленко О.П., ас. Чумак В.В. - Одеса, ОДЕКУ, 2014 р., 15 с., укр. мова.
3. Методичні вказівки до проведення практичних занять з дисципліни «Економіка і фінанси підприємства» для студентів денної форми навчання другого курсу за спеціальністю 6.03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування. /Укладачі: к.е.н., доцент Павленко О.П., ас. Чумак В.В. - Одеса, ОДЕКУ, 2014 р., 63 с., укр. мова.
4. Електронна бібліотека ОДЕКУ www.library-odeku.16mb.com
5. Репозитарій ОДЕКУ <http://eprints.library.odeku.edu.ua/>

Додаткова література

1. Податковий кодекс України. - К.: Верес, 2011. - 336с.
2. Про господарські товариства: Закон України від 19 вересня 1991 р., зі змін. і доп. // Посібник по реформуванню сільськогосподарських та переробних підприємств [2 – е вид., доп.]—К.: ІАЕ УААН, 2000. — С. 204— 249.
3. Про інвестиційну діяльність: Закон України // Голос України. - 1992.-21 листопада. - №226.
4. Економіка підприємства. Навч. посібник. / Л.О. Болтянська, Л.О. Андреева, О.І. Лисак. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. – 668 с.
5. Практикум з економіки підприємства: практикум / Андреева, О.І. Л.О. Болтянська, Л.О. Лисак. – Херсон: ТДАТУ, , 2018. – 246 с.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Інтегральна відомість № _____ оцінки знань студентів по модулях

Кафедра публічного управління та менеджменту природоохоронної діяльності

Факультет КНУА

Рік навчання 2

Група _____

Семестр 4

Дисципліна Економіка і фінанси організації

Максимальна кількість балів: 100, за теоретичну частину 40, за практичну частину 60

Прізвище та ініціали викладача Павленко О.П.

№№	Прізвище та ініціали студента	Оцінки модульного контролю								Інтегральні оцінки							
		Теоретична частина				Практична частина				Теоретична частина		Практична частина		Загальна оцінка		4-х бал. система	За шкалою ECTS
		М1	М2	М3	М4	М1	М2	ІЗ	М4	бали	%	бали	%	бали	%		
	Іванов В.С.	20	20	-	-	20	20	20	-	40		60		100			

« ____ » _____ 20__ р.

Викладач Павленко О.П.

« ____ » _____ 20__ р.

Завідувач кафедри Павленко О.П.